

Βετόν Σουρόι, Κοσοβάρος πολιτικός

«Το Κόσοβο είναι και θα παραμείνει ανεξάρτητο»

Ο **Βετόν Σουρόι**, ένας από τους πιο σημαντικούς πολιτικούς του **Κοσόβου** και πρών **διαπραγματευτής** για το τελικό καθεστώς του κρατιδίου, βρέθηκε πρόσφατα στην Αθήνα για να παραστεί σε συνέδριο του Ελληνικού Ιδρύματος Ευρωπαϊκής & Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ). Με αυτή την ευκαιρία μίλησε στο «Strategist» για το μέλλον του Κοσόβου, τις πρόωρες **βουλευτικές εκλογές** της 12ης Δεκεμβρίου, την τεράστια **αμερικανική βάση** Camp Bondsteel και, φυσικά, για τις σχέσεις του νεοσύστατου κράτους με την Ελλάδα.

Συνέντευξη στον ΓΙΩΡΓΟ Ξ. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ

Tο Κόσοβο είναι ένα μικρό κράτος, χωρίς σημαντικούς φυσικούς πόρους. Πώς μπορεί να επιβιώσει στα οικονομικά ασταθή **Βαλκάνια**;

Η οικονομία του δεν ξτυπίθηκε άμεσα από τη χρηματοπιστωτική κρίση, ακριβώς διότι δεν υπάρχουν εξελιγμένοι οικονομικοί θεσμοί. Πιστεύω ότι το Κόσοβο έχει μακροοικονομική σταθερότητα και το θεωρώ ένα καλό πεδίο

δράσης στον χρηματοοικονομικό τομέα. Αυτό που χρειάζεται το Κόσοβο είναι να περάσει σε μια φάση επενδύσεων που να απευθύνονται στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ώστε να αντιμετωπιστεί η ανεργία. Το Κόσοβο έχει νεαρό πληθυσμό, το 70% του οποίου είναι κάτω των τριάντα ετών, γεγονός που σημαίνει ότι υπάρχουν αυξημένος δυναμισμός και κοινωνική πίεση για ανάπτυξη.

Το Κόσοβο έχει αναγνωριστεί επίσημα από 71 κράτη πέλη των Ηνωμένων Εθνών. Με ποιον τρόπο θα καταφέρει να αυξήσει τον αριθμό των αναγνωρίσεων;

Νομίζω ότι είναι πολύ σημαντικό το Κόσοβο να εστιαστεί στις αναγνωρίσεις. Για παράδειγμα, η αναγνώριση από την Ελλάδα είναι για εμάς ζωτικής σημασίας. Η Ελλάδα δεν είναι μόνο ένα κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και ένα σημαντικός περιφερειακός παίκτης. Η αναγνώριση θα βοηθούσε όχι μόνο στην ομαλοποίηση των σχέσεων μας, αλλά και στο να φέρει τη Σερβία στην πραγματικότητα, διότι το Κόσοβο είναι ανεξάρτητο, και αυτό δεν αλλάζει.

Στις 12 Δεκεμβρίου στο Κόσοβο γίνονται βουλευτικές εκλογές. Τι γνώμη έχετε για την προεκλογική εκστρατεία;

Πιστεύω ότι είναι πραγματικά ενθαρρυντικό για το Κόσοβο, ένα μικρό κράτος, λίγο μετά την απόκτηση της ανεξαρτησίας του να διεξαγάγει πρώτες βουλευτικές εκλογές με οργανωμένο τρόπο. Η προεκλογική εκστρατεία θα είναι μικρή, αφού μένουν επίσημα μόνο δέκα πομέρες, επειδή είναι πρώτες. Δεν μπορώ να κάνω προβλέψεις για το αποτέλεσμα. Θα είναι εκλογές στήθος με στήθος.

Πώς σχολιάζετε το γεγονός ότι το Βελιγράδι κάλεσε τους Σέρβους του Κοσόβου να απέχουν από τις εκλογές;

Νομίζω ότι αυτό δεν βοηθάει τους Σέρβους του Κοσοφοπεδίου. Θα έπρεπε να συμμετέχουν στους θεσμούς και να αγωνιστούν για τα δικαιώματά τους. Ο σερβικός πληθυσμός δεν άκουσε σε μεγάλο βαθμό την ανάλογη έκκληση της Σερβίας στις τελευταίες δημοτικές εκλογές. Υπάρχει ένας δίμος στον οποίο οι Σέρβοι έχουν απόλυτη πλειοψηφία και άλλοι δίμοι στους οποίους έχουν εκλεγεί περισσότεροι Σέρβοι σε σχέση με την αναλογία τους στον πληθυσμό.

Η Χίλαρι Κλίντον χαρακτήρισε σημείο-κλειδί για το

μέλλον Κοσόβου και Σερβίας τη γρήγορη πρόοδο των σχεδιαζόμενων συνομιλιών μεταξύ των δύο πλευρών.

Το σχόλιό σας;

Μετά τις εκλογές θα έχουμε μια νέα κυβέρνηση και θα είναι πολύ σημαντικό και για τις δύο πλευρές, και την Πρίστινα και το Βελιγράδι, να διαπραγματευτούν. Το αντικείμενο των συνομιλιών θα πρέπει να είναι η ευρωπαϊκή προοπτική, διότι θεωρείται πολύ σημαντική και για τα δύο κράτη που θα πρέπει να έχουν τη φιλοδοξία της ένταξης και να προσβλέπουν σ' αυτή μέσα στα επόμενα δέκα χρόνια.

Υπάρχει μια τεράστια αμερικανική στρατιωτική βάση, το Camp Bondsteel, στο Κόσοβο. Τι ρόλο μπορεί να παίξει στα Δυτικά Βαλκανία και πόσο ωφελεί την κοσοβάρικη οικονομία;

Δεν είμαι σίγουρος εάν έχει μεγάλο επίδραση στην οικονομία, διότι ο αμερικανικός στρατός έχει δικό του εσωτερικό σύστημα εφοδιασμού. Πιστεύω ότι σκοπός της εν λόγω στρατιωτικής βάσης είναι πρωταρχικά η σταθερότητα των Δυτικών Βαλκανίων. Δεν είναι μόνο η αμερικανική βάση, αλλά και οι Έλληνες στρατιώτες στο στρατόπεδο «Ρήγας Φεραίος». Όλοι οι στρατιώτες οι οποίοι συμμετέχουν στην KFOR είναι πολύ χρήσιμοι για όλο τον πληθυσμό του Κοσόβου, καθώς και για την εγκαθίδρυση των δημοκρατικών θεσμών και για τις καθημερινές δραστηριότητες, δηλαδή την προστασία εν γένει της ζωής του πληθυσμού.

Και η εκτίμησή σας για την EULEX, την ευρωπαϊκή αστυνομική δύναμη;

Η EULEX είναι ένα φιλόδοξο πρόγραμμα και ελπίζω ότι θα εκπληρωθεί. Υπάρχει μια πολύ ισχυρή δύναμη, από 2.500 άτομα, και θα βοηθήσει να σταθεροποιήσει ένα κράτος δικαίου. Η βοήθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι πολύ σημαντική για το Κόσοβο. Η Ε.Ε. αναμφισβίτητα είναι ο κυριότερος παράγοντας οικονομικής στήριξης του κράτους μας. Όμως το πιο σημαντικό είναι ότι μπορεί να παίξει πολύ μεγάλο ρόλο, όπως έχει διαδραματίσει σε όλες τις άλλες χώρες, με τη διαδικασία ένταξης. Η ευρωπαϊκή προοπτική είναι ισχυρότατος παράγοντας, καθώς μεταμορφώνει κοινωνίες μέσω του κινήτρου της ένταξης.

Η Ελλάδα δεν έχει αναγνωρίσει το Κόσοβο, αλλά τα δύο κράτη έχουν καλές σχέσεις. Πώς το ερμηνεύετε;

Οι δύο χώρες έχουν καλές σχέσεις, αλλά δεν είναι ολοκληρωμένες. Αυτή τη στιγμή χρειάζεται μια προχωρημένη προσέγγιση των σχέσεων αυτών. Τα κράτη δεν μπορούν να έχουν για μεγάλο διάστημα αυτές τις ασα-

Με την Ελλάδα έχουμε καλές σχέσεις, αλλά δεν είναι ολοκληρωμένες. Αυτή τη στιγμή χρειάζεται μια προχωρημένη προσέγγιση. Τα κράτη δεν μπορούν να έχουν για μεγάλο διάστημα ασφαίρεις σχέσεις. Απαιτείται η επισημοποίησή τους. Πιστεύω ότι αυτό θα συμβεί σύντομα.

“

Η αποχή από τις εκλογές δεν βοηθάει τους Σέρβους του Κοσοφοπεδίου. Θα έπρεπε να συμμετέχουν στους θεσμούς και να αγωνιστούν για τα δικαιώματά τους. Ο σερβικός πληθυσμός δεν άκουσε σε μεγάλο βαθμό την ανάλογη έκκληση της Σερβίας στις τελευταίες δημοτικές εκλογές.

«Το Κόσοβο και η Αλβανία είναι δύο ανεξάρτητα κράτη και θα παραμείνουν ανεξάρτητα. Και τα δύο κράτη προσβλέπουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ΠΓΔΜ είναι από τους κυριότερους εμπορικούς μας συνεργάτες. Παρατηρείται ένα είδος παράλυσης, για διάφορους λόγους. Δεν μπορεί κανείς να κτίσει το μέλλον με το να κατασκευάζει αγάλματα». (Στη φωτογραφία ο Βετόν Σουρόη με τον συντάκτη του «ΚτΕ» Γ. Πρωτόπαπα).

φείς σχέσεις. Απαιτείται η επισημοποίησή τους, Πιστεύω ότι αυτό θα συμβεί σύντομα.

Πώς είναι οι σχέσεις Αλβανίας και Κοσόβου; Υπάρχει περίπτωση μιας οικονομικής ένωσής τους;

Είμαστε δύο ανεξάρτητα κράτη και θα παραμείνουμε ανεξάρτητα. Και τα δύο κράτη προσβλέπουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και αυτό είναι πολύ σημαντικό.

Και για τις σχέσεις Κοσόβου και ΠΓΔΜ;

Η ΠΓΔΜ είναι ένας από τους κυριότερους εμπορικούς

μας συνεργάτες. Παρατηρείται, ωστόσο, μια υποχώρηση της δυναμικής των μεταξύ μας σχέσεων, ένα είδος παράλυσης, για διάφορους λόγους. Δεν μπορεί κανείς να κτίσει το μέλλον με το να κατασκευάζει αγάλματα...

Υπόρξατε διαπραγματευτής στις συνομιλίες για το τελικό καθεστώς του Κοσόβου. Ποιο ήταν το πιο σημαντικό επιχείρημα για κερδίσει το κράτος σας την ανεξαρτησία του;

Πιστεύω ότι το πιο σημαντικό επιχείρημα δεν ήταν μόνο η ιστορία του, αλλά το μέλλον. Και το μέλλον είναι ένα ενιαίο ανεξάρτητο Κόσοβο, και δεν νομίζω ότι είναι ρεαλιστικό να πιστεύει κανείς ότι θα μπορούσε να κυβερνηθεί από το Βελιγράδι. Εάν η Γιουγκοσλαβία παρέμενε ένα δημοκρατικό κράτος και γινόταν μέλος της Ε.Ε., ίσως το Κόσοβο να συνέχιζε να είναι μέρος μιας ενιαίας Γιουγκοσλαβίας. Αυτό, ωστόσο, δεν συνέβη. Τα πράγματα έχουν πάρει τον δρόμο τους πια... ☺

Τέσσερα πράγματα που πρέπει να ξέρετε γι' αυτόν

• Είναι γιος πρέσβη της πρώην Γιουγκοσλαβίας. Γεννήθηκε το Ιούλιο του 1961 και σήμερα είναι ένας δημοφιλής πολιτικός και εκδότης, καθώς και πρόεδρος του σημαίνοντος think-tank Foreign Policy Club της Πρίστινα.

• Είναι πτυχιούχος του Εθνικού Αυτόνομου Πανεπιστημίου του Μεξικού (UNAM). Υπήρξε ίδρυτης και πρώην πρόεδρος του μεταρρυθμιστικού πολιτικού κόμματος ORA και μέλος του Κοινοβουλίου του Κοσόβου από το 2004 μέχρι το 2008.

• Το 1997 ίδρυσε μία από τις μεγαλύτερες αλβανοκοσοβάρικες εφημερίδες, την «Koha Ditore», και ήταν για πολλά χρόνια εκδότης-διευθυντής πριν αποφασίσει να εισέλθει στην πολιτική.

• Ήταν ένας εκ των πέντε πολιτικών που διαπραγματεύτηκαν με τη διεθνή κοινότητα το τελικό καθεστώς του Κοσόβου.

“

Μετά τις εκλογές της 12ης Δεκεμβρίου θα υπάρχει μια νέα κυβέρνηση στο Κόσοβο. Είναι σημαντικό Πρίστινα και Βελιγράδι να διαπραγματευτούν. Και οι δύο έχουν φιλοδοξίες ένταξης στην Ε.Ε. και προσβλέπουν σ' αυτήν μέσα σε μια δεκαετία.

✉ protopapasgiorgos@yahoo.gr